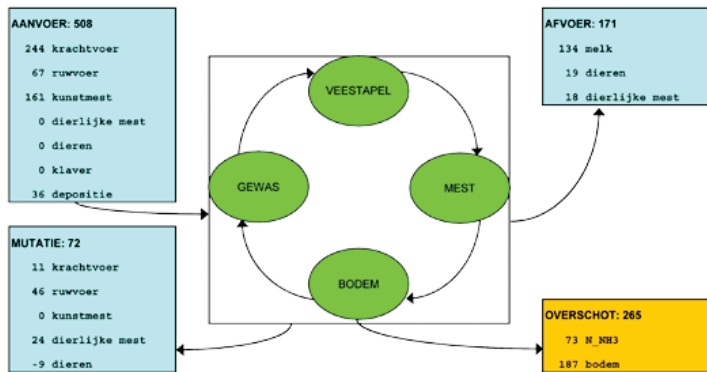

KringloopWijzer brengt milieuprestaties in beeld

Inzicht in de milieuprestaties biedt kansen voor de individuele melkveehouder, sector en melkverwerkers. Steeds vaker stellen overheid en maatschappij eisen aan de kwaliteit van ons voedsel. De KringloopWijzer borgt die kwaliteit, maar is ook een instrument waarmee de veehouder zijn bedrijfsvoering kan verbeteren. Met een betere mineralenefficiëntie en daardoor een kostenbesparing, snijdt het mes aan twee kanten.

Figuur 1: De bedrijfsbalans van stikstof (in kg N/ha).

Volledige bedrijfsbalans

De KringloopWijzer geeft op een overzichtelijke manier de bedrijfsbalans van het bedrijf weer (figuur 1). Deze bedrijfsbalans is enigszins te vergelijken met de MINAS-balans van vroeger. Alleen is de bedrijfsbalans 'vollediger'. Op de bedrijfsbalans staan de aanvoer, de afvoer, de aanwezige voorraden en tot slot het overschot. De vier groene cirkels in het midden symboliseren de 'motor' van het melkveebedrijf.

Vijf benuttingspercentages

Sleutel voor een efficiënt mineralen-gebruik is inzicht in de mineralenbenutting (figuur 2). De KringloopWijzer berekent voor stikstof en fosfaat vijf benuttingspercentages:

1. Benutting van het bedrijf (35,1%): de omzetting van aanvoer van voer en meststoffen – inclusief die van klaver en depositie – in de afvoer van melk en vlees. Het niet benutte deel is het overschot op de bedrijfsbalans.
2. Benutting van de veestapel (28,3%): de omzetting van opgenomen voer in melk en vlees. Het niet benutte deel is de (bruto) excretie.
3. Benutting van mest (79,1%): de omzetting van excretie – onder de staart van de koe – in benutbare meststof voor het gewas (N-totaal). Het niet benutte

4. Benutting van de bodem (60,4%): de omzetting van alle meststoffen – inclusief klaver, depositie en gewasresten – in bruto gewas (wat op het veld staat voor oogst/beweidning). Het niet benutte deel is het overschot op de bodem.
5. Benutting van het gewas (89,4%): de omzetting van bruto gewas (zie hierboven) in benutbaar opgenomen voer. Het niet benutte deel zijn verliezen tijdens maaien, oogsten, conservering en beweidning.

Analyse via referenties

Naast de hierboven genoemde kengetallen laat de KringloopWijzer ook resultaten zien van de voeding en

bemesting en van de opbrengsten. Met die kengetallen kan de veehouder de zwakke en sterke plekken in zijn bedrijf herkennen om daarmee vervolgens aan de slag te gaan. Maar waaraan kan een bedrijf zich spiegelen, wat is haalbaar? Met name in de eerste jaren zijn voor die analyse referenties nodig. Deze referenties ontbreken nu nog, maar ook die komen binnenkort in de KringloopWijzer beschikbaar.

Downloaden

De KringloopWijzer is gratis te downloaden van de website www.koeienkansen.nl.

Jouke Onema,
Plant Research International

“Ik dacht: dat zit wel goed”

Na enkele testversies heb ik eindelijk versie 1.0 ontvangen. Praktisch gezien een gat in de markt en heel efficiënt. Want de KringloopWijzer levert met minimale aanvullende info op het invoerblad enorm veel uitvoer. Overigens ging dat de eerste keer niet vlekkeloos. Maar dat was m'n eigen schuld. Tja Sjon, lees dan ook eerst de gebruikershandleiding! Daarin stond dus precies omschreven hoe je een export maakt uit de BEX en hoe je die vervolgens in het invoerblad kunt plaatsen. Daarna ging het allemaal erg snel.

De KringloopWijzer levert een enorme hoop informatie die ook nog eens praktisch te vertalen is en mij, na enige studie, goede handvatten geeft om een ondernemer te ondersteunen in zijn bedrijfsmanagement. In 't begin kijk je eerst naar de bedrijfskringen voor stikstof en fosfaat. Hierin zie ik al grote verschillen tussen bedrijven. Maar dat kan je op het verkeerde been zetten. Zo liet de fosfaatkringloop van een bedrijf laatst een benutting van 38 % zien. Dan denk ik: dat zit hier wel goed. Maar toen ik verder keek, zag ik dat het bedrijf met de BEX een fosfaatexcretie scoorde die 71 kg hoger was dan volgens de forfaitaire berekening. De verklaring daarvoor vond ik in de deelingloop van het vee. De input van fosfaat via het voer was namelijk beduidend hoger dan de output met de melk en vee. De benutting op dierniveau lag maar op 28 %. Niet dramatisch slecht, maar zeker voor verbetering vatbaar. En dus aanleiding om het voerspoor, al of niet in samenspraak met voerleverancier, eens kritisch te belichten. Bijvoorbeeld door andere voeders aan te kopen, of voeders met een lager P-gehalte. Hiermee is dan snel winst te halen.

Daarnaast laat ook het uitvoerblad 'Milieuscore' een goed vergelijk zien van het bedrijf met dat van een referentiegroep. Zo zie ik vrij snel waar de sterke en zwakke punten in de bedrijfsvoering zitten.

Kortom, de KringloopWijzer is een enorme verrijking voor ons als adviseurs en voor de sector. Ik daag graag iedere adviseur uit om er eens mee te stoeien.

Sjon de Leeuw, PPP-Agro Advies

